

מדינת ישראל

משרד החינוך התרבות והספורט

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תשס"ה, 2005

מספר השאלון: 221,022106

ה י ס ט ו ר י ה

(לימודי חובה – חלק ב)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

חובה לענות על שאלות בפרק הראשון והשני,

ולבחור באחד מהפרקים השלישי או הרביעי.

פרק ראשון — (25 × 1) — 25 נקודות

פרק שני — (20 × 2) — 40 נקודות

פרק שלישי או פרק רביעי — (25 × 1) + (10 × 1) — 35 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) ענה על שאלות על פי ההנחיות ועל פי מה שלמדת.

(2) קרא בעיון את השאלות, וענה אך ורק על מה שנשאלת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – בין שתי מלחמות העולם (25 נקודות)

בפרק זה ארבעה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות.

ענה על אחת מהשאלות 1-8.

ברית המועצות

1. א. מה היו המטרות של "תכניות החומש"? הצג שלוש פעולות שנקט סטלין בתחום הכלכלה, כדי להגשים מטרות אלה. (15 נקודות)
ב. הסבר את המטרות של תכנית בירוביגיאן. מדוע היא נכשלה? (10 נקודות)
2. א. הצג שלוש פעולות של סטלין בתחום השלטון ובתחום התרבות והחינוך (לפחות פעולה אחת מכל תחום), והסבר במה סייעו פעולות אלה לביסוס המשטר הטוטליטרי. (15 נקודות)
ב. מדוע הקים השלטון הקומוניסטי את ה"יבסקציה"? הצג שתיים מפעולותיה. (10 נקודות)

פולין

3. א. הסבר שלושה קשיים של פולין בתהליך גיבושה כמדינה דמוקרטית חדשה. (13 נקודות)
ב. הצג את השינוי שחל במעמד החוקי-המשפטי של היהודים, עם הקמת פולין החדשה, והסבר מה גרם לשינוי זה. (12 נקודות)
4. א. הסבר שלושה קשיים של פולין החדשה בתחום הכלכלה. (12 נקודות)
ב. הצג את השינויים שחלו בחיי היהודים בפולין בתחום הכלכלה, והסבר שני גורמים לשינויים אלה. (13 נקודות)

ארצות-הברית

5. **א.** הצג שלושה מאפיינים של ארצות-הברית בשנות ה-20 בתחום הכלכלה והחברה, והסבר במה השפיע אחד ממאפיינים אלה על פרוץ "המשבר הכלכלי הגדול". (13 נקודות)
- ב.** הצג שלושה שינויים שחלו בחיי היהודים בארצות-הברית בין שתי מלחמות העולם, בתחום הדמוגרפיה, בתחום הכלכלה ובתחום החינוך והתרבות (שינוי אחד בכל תחום). (12 נקודות)
6. **א.** הסבר את החידוש של הנשיא רוזוולט במדיניות ה"ניו דיל", והצג שלושה צעדים שנקט רוזוולט בתחומים שונים, המבטאים מדיניות זו. (15 נקודות)
- ב.** הצג את השינוי שחל בעמדת הזרם הרפורמי כלפי הציונות, והסבר שני גורמים לשינוי זה. (10 נקודות)

צרפת

7. **א.** קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.
"האסטרטגים הצבאיים שלנו הפכו את משרד המלחמה לערמת ניירת ענקית במקום תכניות מלחמה. הפיקוד העליון היה משוכנע שאינו טועה, והפך את מדיניות ההגנה ליסוד החשוב ביותר בפעילותו."
(מעובד על פי: ו' שירר, התמוטטותה של הרפובליקה השלישית)
- הסבר את המדיניות שנקטה צרפת כדי להתמודד עם החשש לביטחונה. היעזר בקטע. (13 נקודות)
- ב.** הצג שני מאפיינים של היהודים "הוותיקים" בצרפת, ושני מאפיינים של היהודים "הזרים" בצרפת. (12 נקודות)
8. **א.** הסבר את הבעיות של צרפת בין שתי מלחמות העולם, בשניים מהתחומים: שלטון, חברה, כלכלה. (14 נקודות)
- ב.** הסבר את עמדת היהודים "הוותיקים" ואת עמדת היהודים "הזרים" בנוגע להתגברות האנטישמיות בצרפת. (11 נקודות)

פרק שני – גרמניה בימי הרייך השלישי,

מלחמת העולם השנייה והשואה (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על שתי שאלות, לפי אחת מהאפשרויות האלה:
לענות על שתיים מהשאלות 9-11.

או

לענות על אחת מהשאלות 9-11, ועל אחת מהשאלות 12-13.
(לכל שאלה – 20 נקודות)

9. מדיניות הפנים בגרמניה בשנים 1933-1938

- א. הצג שני צעדים שנקט היטלר לבניית המשטר הנאצי בגרמניה בשנים 1933-1935, והסבר במה אחד מצעדים אלה מבטא את האידאולוגיה הנאצית. (10 נקודות)
- ב. הסבר במה ביטאו אירועי "ליל הבדולח" החרפה במדיניות הנאצים נגד היהודים. מה הייתה השפעת אירועים אלה על היהודים בגרמניה?
(10 נקודות)

10. הגטאות עד תחילת ביצוע "הפתרון הסופי"

- א. הסבר מדוע הקימו הנאצים את הגטאות, ואילו אמצעים הם נקטו כדי לפקח עליהם. (12 נקודות)
- ב. הצג את הפעילות של תנועות הנוער בגטאות עד תחילת ביצוע "הפתרון הסופי", והסבר במה הן סייעו לחבריהן להתמודד עם המציאות הקשה. (8 נקודות)

11. "הסדר החדש" ותחילת ביצוע "הפתרון הסופי"

- א. הסבר את רעיון "הסדר החדש" שרצו הנאצים להנהיג באירופה, וציין שני צעדים שהם נקטו במהלך המלחמה כדי לקדם רעיון זה.
(בסעיף זה אין לכתוב על צעדים שננקטו נגד היהודים). (12 נקודות)
- ב. הסבר מדוע עם פלישת גרמניה לברית-המועצות התחילו הנאצים גם ברצח המוני של יהודים. (8 נקודות)

שים לב: מותר לענות רק על אחת מהשאלות 12-13.

12. היהודים תחת הכיבוש הנאצי ויחס האוכלוסייה המקומית אליהם

בחר באחת מהמדינות: הולנד, בלגיה, דנמרק, צרפת, רומניה, בולגריה, יוון, איטליה, הונגריה.

- א.** הצג את ביצוע המדיניות הנאצית נגד היהודים במדינה שבחרת. (10 נקודות)
- ב.** מה היה היחס של האוכלוסייה המקומית במדינה שבחרת אל היהודים בה בזמן הכיבוש הנאצי? הסבר את הגורמים ליחס זה. (10 נקודות)

13. תכנית בילטמור, פעולות עזרה והצלה למען יהודי אירופה

- א.** הצג את עיקרי תכנית בילטמור (מאי 1942), והסבר במה היא ביטאה שינוי במדיניות הציונית. (12 נקודות)
- ב.** הצג אחת מתכניות העזרה למען יהודי אירופה בתקופת מלחמת העולם השנייה, שהישוב היהודי בארץ-ישראל יזם או היה מעורב בהן. (8 נקודות)

עליך לענות על שאלות באחת משתי האפשרויות:
אפשרות א' – פרק שלישי (בעמוד זה) **א** אפשרות ב' – פרק רביעי (בעמוד 7).

פרק שלישי – אפשרות א' (35 נקודות)

ענה על שתי שאלות:

על **אחת** מהשאלות בנושא ההרחבה על השנים 1945-1950 (שאלות 14-16),
ועל **אחת** מהשאלות ביחידת הגישור על שנות ה-50 וה-60 (שאלות 17-19).

נושא הרחבה: נושאים נבחרים מתולדות ישראל והעמים 1945-1950

ענה על **אחת** מהשאלות 14-16 (25 נקודות).

14. ראשית "המלחמה הקרה"

- א.** הסבר את המושג "המלחמה הקרה". (10 נקודות)
- ב.** הצג את הגורמים למשבר ברלין, והסבר כיצד מאפייני "המלחמה הקרה" באו לידי ביטוי במשבר זה. (15 נקודות)

15. שאלת העקורים היהודים לאחר מלחמת העולם השנייה

- א.** מה היו הקשיים של היהודים במחנות העקורים? (12 נקודות)
- ב.** הסבר את עמדת בריטניה ואת עמדת ארצות-הברית בנוגע לפתרון בעיית העקורים היהודים באירופה. (13 נקודות)

16. "מאבק צמוד" ו"מאבק רצוף" (1945-1947)

- א.** הסבר את הדומה בשתי הגישות: "מאבק צמוד", "מאבק רצוף", ואת השונה ביניהן. בתשובתך כתוב על מטרת המאבק ועל תחומי המאבק, וציין מי תמך בכל גישה. (15 נקודות)
- ב.** בחר באחת מהגישות – הסבר נימוק אחד של התומכים בגישה זו, וציין פעולה אחת שנעשתה לפיה. (10 נקודות)

יחידת גישור: המזרח התיכון ומדינת ישראל בשנות ה-50 וה-60

ענה בקצרה על **אחת** מהשאלות 17-19 (10 נקודות).

17. הסבר שני גורמים למגמת הפיצול בין מדינות ערב בשנות ה-50 וה-60.

18. הצג שני צעדים של נאצר שזירזו את פרוץ מלחמת ששת הימים.

19. הסבר מה הניע את מצרים וסוריה לצאת למלחמה נגד ישראל באוקטובר 1973.

פרק רביעי – אפשרות ב' (35 נקודות)

ענה על שתי שאלות:

על אחת מהשאלות ביחידת המבוא על השנים 1945-1950 (שאלות 20-22), ועל אחת מהשאלות בנושא ההרחבה על שנות ה-50 וה-60 (שאלות 23-25).

יחידת מבוא: נושאים נבחרים מתולדות ישראל והעמים 1945-1950

ענה בקצרה על אחת מהשאלות 20-22 (10 נקודות).

20. הסבר מהי "המלחמה הקרה".

21. הצג שני גורמים שהובילו לסיום המנדט הבריטי בארץ-ישראל.

22. הצג את עיקרי ההחלטה שהתקבלה באו"ם בשאלת ארץ-ישראל בכ"ט בנובמבר 1947.

נושא הרחבה: המזרח התיכון ומדינת ישראל בשנות ה-50 וה-60

ענה על אחת מהשאלות 23-25 (25 נקודות).

23. **המזרח התיכון בשנות ה-50 וה-60**

א. הסבר שני גורמים שחיזקו את מגמת האיחוד בעולם הערבי בשנות ה-50 וה-60,

והצג שני ביטויים של מגמה זו. (12 נקודות)

ב. הצג שלוש פעולות שנקט נאצר בתחום הכלכלה והחברה במצרים, והסבר כיצד

סייעו פעולות אלה לחיזוק משטרו. (13 נקודות)

24. **מדיניות הביטחון של מדינת ישראל בשנות ה-50 וה-60**

א. הסבר את תפיסת "הביטחון הבסיסי" ואת תפיסת "הביטחון השוטף" שהנחו את

מדיניות הביטחון של מדינת ישראל בשנות ה-50. (15 נקודות)

ב. מדוע החליטה ישראל להצטרף לבריטניה ולצרפת במלחמת סיני נגד מצרים

(אוקטובר 1956)? (10 נקודות)

25. **מלחמת ששת הימים**

א. הסבר את הגורמים למתיחות בין ישראל לבין סוריה ומצרים שהובילו לפרוץ

מלחמת ששת הימים. (12 נקודות)

ב. הסבר שלוש השפעות של מלחמת ששת הימים על מדינת ישראל בתחום הכלכלה

והחברה. (13 נקודות)

ב ה צ ל ח ה !

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט